

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 440/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, Farská 40, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Co 163/2018 z 15. augusta 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 163/2018 z 15. augusta 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktorým rozhodol o náhrade trov konania tak, že zmenil uznesenie Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 78/2016 zo 6. decembra 2017 a sťažovateľovi ako žalovanému v konaní o zaplatenie sumy 3 542,80 € s prísl. nepriznal náhradu trov prvointancneho konania a sucasne nepriznal žalobcom náhradu trov odvolacieho konania.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na okresnom súde prebiehalo konanie o nároku žalobcov na náhradu škody, ktorý si uplatnili proti sťažovateľovi v suvlosti s trestným konaním vedeným proti nemu pre prečin porušovania domovej slobody v jednočinnom súbehu s prečinom ublizena na zdraví podľa príslušných ustanovení Trestného zákona. V tomto trestnom konaní bol zaviazaný sťažovateľ okresným súdom povinnosťou zaplatiť žalobcom konkrétne sumy za spôsobenú škodu.

3. V priebehu pokračujúceho občianskoprávného konania pred okresným súdom boli žalobcovia zaviazaní povinnosťou uhradiť preddavok na znalecké dokazovanie v sume 2 400 €, avšak k znaleckému dokazovaniu napokon nedošlo, pretože svoj navrh vzali 25. augusta 2017 späť bez uvedenia akejkolvek konkrétnej okolnosti, ktorá by bola dôvodom takéhoto konania žalobcov. Sťažovateľ vyjadril súhlas so späťvzatím navrhu a zaroven v podaní z 27. novembra 2017 si vycisil aj trovy konania (v sťažnosti neuviedol ich výšku, pozn.).

4. Okresný súd následne konanie zastavil a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovaným a Slovenskej republike nepriznal nárok na náhradu trov konania. Proti výroku o náhrade trov konania podali odvolanie žalobcovia a následne krajský súd zmenil výrok o náhrade trov konania a sťažovateľovi nepriznal trovy konania (pozri aj bod 1).

5. Sťažovateľ nesúhlasí so závermi uznesenia krajského súdu v bode 8.1, s ktorými polemizuje a vyjadruje svoj vlastný názor na danú vec. Namietajú, že výrok napadnutého uznesenia o nepriznaní nároku na náhradu trov prvoinštančného konania odôvodnený s poukazom na § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) v prípade uvedených dôvodov hodných osobitného zreteľa nie je namieste, pretože majetkové pomery žalobcov neboli nijako preukazované a krajský súd mu nevytvoril procesný priestor umožňujúci vyjadriť jeho stanovisko k prípadnému použitiu ustanovenia § 257 CSP (v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 102/2017 a sp. zn. 5 Cdo 67/2010 z 31. júla 2017 a nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 153/2018 z 18. júla 2018 a tiež nálezy Ústavného súdu Českej republiky).

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15.08.2018. č. k. 17Co/163/2018-185, porušené boli.

... Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15.08.2018. č. k. 17Co/163/2018-185 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

... Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa v sume 390,50,- Eur na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Pavla Gráčika.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

9. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

11. Ústavný súd považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojevôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

12. Vo veci sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu o takýto výnimočný prípad nejde. Sťažovateľom namietané pochybenie všeobecného súdu nedosahuje podľa názoru

ústavného súdu takú intenzitu, že by na jeho základe bolo možné spochybniť ústavnú regulárnosť napadnutého súdneho konania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Bez toho, aby ústavný súd podrobne citoval zo záverov krajského súdu v napadnutom uznesení (pretože ich sťažovateľ dobre pozná, pozn.), je toho názoru, že odôvodnenie je ústavne udržateľné (pozri body 7 až 11, s. 3 až 6) a námietky sťažovateľa nemajú ústavnú relevanciu. V rámci rozhodovania o otázke priznania náhrady trov konania krajský súd uplatnil zákonom poskytovaný priestor o možnosti aplikácie § 257 CSP, do ktorého ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery. Na margo ústavný súd cituje iba z bodu 10, v ktorom je uvedený logický, jasný a zrozumiteľný záver, ktorý má pre túto vec podstatný význam (so záverom zvýrazneným v závere bodu tučne sa ústavný súd stotožňuje, pozn.):

„... Súd prvej inštancie v prejednávanej veci meritórne nerozhodol, pretože žalobcovia vzali žalobu späť. Žalovaného teda nie je možné považovať za úspešnú stranu v spore, ani žalobcov za neúspešné strany v spore. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie v tom, že žalobcovia späťvzatím žaloby v priebehu konania procesné zaviniли zastavenie konania, ale na druhej strane je toho názoru, že dôvody, ktoré viedli žalobcov k podaniu žaloby a späťvzatiu žaloby možno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce aplikáciu ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku a žalovanému náhradu trov konania nepriznať. Okresný súd Zvolen ani Krajský súd v Banskej Bystrici v trestnom konaní, v ktorom odsúdili žalovaného za prečin porušovania domovej slobody a prečin ublíženia na zdraví vo vzťahu k žalobcom nespochybnili znalecký posudok [REDAKOVANÉ]. Zo znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] vychádzal odvolací súd v trestnej veci len z dôvodu, že škoda na zdraví v rozsahu tohto posudku sporná nebola a žalobcovia boli so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaní na občianske súdne

*konanie len z dôvodu, že dokazovanie o výške škody v trestnom konaní účelné nebolo. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/5/2011 pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné prihliadnuť aj na stav pred začatím sporu a okolnosti uplatnenia nároku. Práve s prihliadnutím na správanie sa žalovaného pred začatím súdneho sporu, ktorý fyzicky napadol žalobcov a spôsobil im zranenia vyžadujúce si lekárske ošetrovanie a v priebehu trestného konania účelovo uhradil len časť škody a zvyšok nároku žalobcov napriek vypracovanému znaleckému posudku popiera a žalobcovia nemali dôvod pochybovať o správnosti znaleckého posudku vypracovaného [REDAKOVANÉ], preto podľa odkazu odvolacieho súdu v trestnom konaní podali žalobu o náhradu zvyšku škody a žalobu vzali späť len z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na úhradu ďalších trov dôkazu v civilnom konaní je odvolací súd toho názoru, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu ustanovenia § 257 C. s. p.. **Bolo by v rozpore s princípom spravodlivosti, ak by poškodení žalobcovia museli hradit' trovy konania žalovanému, ktorý im preukázateľne škodu na zdraví spôsobil.***

14. Ustanovenie § 257 CSP umožňuje súdu, aby v rámci svojho uváženia v medziach tohto zákonného ustanovenia nepriznal náhradu trov konania tomu účastníkovi, ktorému inak patrí ich náhrada. Dôvodom na použitie uvedeného ustanovenia môžu byť len okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré Civilný sporový poriadok neuvádza ani exemplifikatívne, čo však neznamená, že tým vytvára priestor na voľnú úvahu súdu. Pri skúmaní, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, treba prihliadnuť na osobné, zárobkové, majetkové a iné pomery účastníkov, procesný postoj účastníkov, a to na obidvoch stranách sporu, okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nárokov, pričom hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania.

15. Ďalej ústavný súd zdôrazňuje, že ak Civilný sporový poriadok (predtým Občiansky súdny poriadok, pozn.) vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva.

Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania, čo sa v tejto veci však nepreukázalo.

16. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite (bod 6) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave 19. decembra 2018